

ĐÔNG TÂY GẶP NHAU

(qua Ngụ Ngôn - Ngạn Ngữ)

Lê Khắc Thí

BPT: Xin giới thiệu với các Ái Hữu nguyên văn bài viết sau đây của Ái Hữu lão thành Lê Khắc Thí:

Đề trách nghiệm trí nhớ lúc tuổi già và cũng để giúp cho trí nhớ còn được minh mẫn, tôi thường ghi lại những bài thơ cũ, chuyện cổ, như Cụ AH Hoàng Đạo Lương ngày xưa (năm 94 tuổi), đã ghi lại thành một tập sách “Thơ cổ, chuyện cũ”. Tôi lại ghi những câu ngụ ngôn, ngạn ngữ (maxime, pensée) Pháp văn, Hán văn, Việt văn tôi còn nhớ để chia sẻ cùng quý AH. Mong quý AH bổ túc thêm và bỏ qua những sai sót, nếu có. Ngoài ra tôi cũng muốn nói lên nền văn hóa Đông-Tây có rất nhiều tương đồng qua những câu ngụ ngôn, ngạn ngữ.

Xin gửi đến quý AH những ngụ ngôn ngạn ngữ sau đây, không xếp theo một thứ tự nào hết:

- *A beau mentir qui vient de loin.*

Đi xa tha hồ nói láo

- *A bon vin point d'enseigne.*

Hữu xạ tự nhiên hương.

- *A cœur veillant rien d'impossible.*

Tâm thành, sự thành.

- *A l'œuvre on connaît l'artisan.*

Xem tác phẩm, biết tác giả.

- *L'appétit vient en mangeant.*

Ăn quen bén màu.

- *Au royaume des aveugles, les borgnes sont rois.*

Không voi trâu nậy.

- *Autre temps, autre mœurs.*

Thời nào thế ấy.

- *Bien mal acquis ne profite jamais.*

Của phi nghĩa có giàu đâu.

- *Les bons comptes font les bons amis.*

Tài thượng phân minh, đại trượng phu.

- *Les grands esprits se rencontrent.*

Đồng thanh tương ứng, đồng khí tương cầu.

- *En forgeant on devient forgeron.*

Có công mài sắt có ngày nên kim.

- *Le chat partit, les souris dansent.*

Chủ vắng nhà, gà mọc đuôi công.

- *Chose promise, chose due.*

Mở miệng mắc quai.

- *Dans le doute, abstiens-toi.*

Biết thì thừa thốt, không biết dựa cột mà nghe.

- *Dis moi qui tu hantes, je te dirai qui tu es.*

Ngưu tầm ngưu, mã tầm mã.

- *Donner un œuf pour avoir un bœuf.*

Bỏ con song sắt, bắt con cá rô.

- *Heureux au jeu, malheureux en amour.*

Cờ bạc là bác thằng bần.

- *Il n'y a que la vérité qui blesse.*

Nói thật mất lòng.

- *Loin des yeux, loin du cœur.*

Xa mặt cách lòng.

-Mettre la charrue devant le bœuf.

Đặt cái cày trước con trâu (bò)

-Mieux vaut tard que jamais.

Thà trễ còn hơn không.

-Péché avoué à moitié pardonné.

Nhận tội được nhẹ tội.

-Les petits ruisseaux font les grandes rivières.

Một cây làm chẳng nên non, ba cây giùm lại thành hòn núi cao.

-Petit à petit l'oiseau fait son nid.

Kiến tha lâu đầy tổ.

-Qui aime bien, chatit bien.

Thương cho roi cho vọt.

-Le silence dit oui.

Im lặng là bằng lòng.

-Qui ne risque rien, n'a rien.

Không vào hang hùm không bắt được cọp.

-Qui sème le vent récolte la tempête.

Gieo gió gặt bão.

-Qui se ressemble s'assemble.

Đồng hội đồng thuyền.

-Qui trop embrasse, mal étreint.

Tham thì thâm.

-Rire bien qui rira le dernier.

Cười người hôm trước hôm sau người cười.

-Qui vole un oeuf volera un bœuf.

Ăn quen bén mồm.

-Aide-toi le ciel t'aidera.

Tận nhân lực tri thiên mạng.

-Le chameau ne voit pas sa bosse.

Xấu che tốt khoe.

-Le flatteur vit au dépend des autres.

Mật ngọt chết ruồi.

-Cent métiers mille misères.

Nhất nghệ tinh nhất thân vinh.

-La façon de donner vaut mieux ce qu'on donne.

Cách cho hơn của đem cho.

-Après la pluie c'est le beau temps.

Vũ quá thiên thanh.

-Un bon tien vaut mieux que deux tu l'auras.

Thả mồi bắt bóng, bóng chẳng bắt được, mồi kia không còn.

-L'argent ne fait pas le bonheur.

Tiền tài phá nhân nghĩa.

-Pauvreté n'est pas vice.

Đói cho sạch, rách cho thơm.

-Dans le doute, abstiens toi.

Một mắt mười ngờ, một ngờ mười tội.

-Trop parler nuit.

Đa ngôn đa trá.

-Tourner sept fois la langue avant de parler.

Nhất ngôn quá khẩu, tứ mã nan truy.

-La parole d'argent, le silence d'or.

Im lặng là vàng.

-Les bons comptes font les bons amis.

Tài thượng phân minh đại trượng phu.

-Les grands esprits se rencontrent.

Đồng thanh tương ứng, đồng khí tương cầu.

-Les bons comptes font les bons amis.

Có qua có lại mới toại lòng nhau.

-Autres temps autres moeurs.

Tùy thời tùy thế.

* * *

Trên đây tôi góp nhặt (theo trí nhớ tuổi già) một số câu ngụ ngôn, ngạn ngữ tiếng Pháp, song song với tiếng

Hán, Việt, cùng một ý nghĩa, Đông Tây gặp nhau, để quý Ái Hữu, Thân Hữu đọc cho vui và cũng để nhớ lại những ngày xa xưa, hơn nửa thế kỷ trước đây, chúng ta đã phải học thuộc lòng mà đến nay vẫn “lưu giữ” được trong “não bộ” của chúng ta, mặc dù đang bước vào “Chương cuối của cuộc đời”.

Thân kính chúc quý bạn nhiều sức khỏe, trí nhớ minh mẫn để an vui tuổi già.

